

Posudek oponenta disertační práce

Autor disertační práce: PhDr. Eva Bratková

Název disertační práce: Digitální knihovny s volným přístupem v oblasti vědy a výzkumu a identifikace a metadatový popis jejich objektů

Školitel : Doc. PhDr. Rudolf Vlasák

Oponent disertační práce: Doc. RNDr. Jiří Souček, DrSc.

3.5.2009

Posudek:

Cíl práce:

Cílem práce bylo přehledně popsat definice nosných pojmů v oblasti digitálních knihoven s volným přístupem ve vědě a výzkumu, popsat uvedenou oblast, analyzovat její současný stav a výhledy do budoucna. Dalším cílem bylo popsat situaci v oblasti trvalých identifikátorů pro dokumenty, osoby a korporace. Vlastní přínos autorky spočívá ve vytvoření návrhu národních metadatových standardů pro popis vysokoškolských kvalifikačních prací a souvisejících entit, což dává také důležitý příspěvek k budování digitálních archivů těchto prací a k budování národního registru těchto prací.

Shoda se zadáním diplomové práce:

Lze říci, že autorka ve své práci plně vyhověla zadání.

Struktura práce:

Práce, kterou autorka předkládá je velmi rozsáhlá. Napřed popisuje obecné pojmy digitální knihovny resp. archívu, jejich typologii a architektury, referenční model otevřeného archívu a pojem otevřeného přístupu. Tato část (druhá a třetí kapitola práce) má popisný charakter, autorka diskutuje definice pojmů a současný stav problematiky.

V další části autorka podrobně popisuje vybrané systémy digitálních archivů s otevřeným přístupem. Tato část má přehledový charakter, je velmi rozsáhlá (cca 90 stran) a představuje analýzu současného stavu této oblasti dovedenou do detailních popisů. Jakožto přehled současného stavu problematiky v této oblasti splňuje účel podat relativně podrobný přehled aktivit v této oblasti.

V další, páté kapitole, autorka popisuje vlastní přínos k problematice digitálních archivů kvalifikačních prací. Příspěvek spočívá v návrhu národního metadatového standardu pro kvalifikační práce, v diskusi a porovnání se souvisejícími standardy.

Návrh (části 5.3 a 5.4 práce, cca 40 stran) je podrobně uveden v přílohách (celkem cca 70 stran), kde jsou otištěny původní články.

Dále je v páté kapitole uveden (části 5.5 a 5.6) popis vybraných trvalých identifikátorů pro dokumenty, osoby a korporace, protože popis těchto identifikátorů souvisí s návrhem metadatového standardu.

Celá práce je velmi rozsáhlá, má vlastní text v rozsahu cca 220 stran, dále odkazy na zdroje v rozsahu 16 stran, přehled použitých zkratk (4 strany) a přílohy s původními články autorky (cca 70 stran).

Hodnocení práce

Celou práci hodnotím jako velmi dobrou.

Téma práce pokládám za velmi aktuální a velmi významné v současné době.

Úvodní popisná část (kap. 2 a 3) má spíše teoretický charakter a k jejímu obsahu nemám připomínky, protože problematika je současná a každý odborník má právo na svůj přístup k daným pojmům a v současnosti není pro tuto oblast vytvořen všeobecný konsensus. Je třeba kladně hodnotit šíři a záběr autorky a její podrobnou obeznámenost s existující literaturou.

Přehledovou část (kap. 4) hodnotím jako rozsáhlou, podrobně zpracovanou a dobře vymezenou – může sloužit jako určitý přehledový článek pro tuto oblast (za úvahu by stála možnost publikovat tuto část jako přehledový článek – review – a to anglicky).

První část páté kapitoly obsahující vlastní příspěvky autorky – návrh standardů pro metadata kvalifikačních prací, uvedenou podrobně v přílohách, hodnotím jako velmi dobrý přínos pro praktický rozvoj digitálních archivů kvalifikačních prací.

Druhou část páté kapitoly obsahující přehled vybraných trvalých identifikátorů hodnotím jako velmi dobrou přehledovou studii a platí pro ni totéž co pro část 4, že by stálo za to uvažovat o její samostatné publikaci.

Další vlastní přínos autorky lze vidět v analytické činnosti při vypracování přehledových studií (4 kap. a druhá část 5 kap.) a to vzhledem k rozsáhlosti a podrobnosti těchto přehledových studií.

Vlastní přínos autorky k dané problematice hodnotím jako velmi dobrý

Volba informačních zdrojů:

Autorka volí informační zdroje správně, citace jsou uvedeny dobře.

Stylistická úroveň práce:

Stylistickou úroveň práci hodnotím jako velmi dobrou.

Formální úprava práce:

Formální úprava práce je velmi dobrá. V práci jsem našel řadu drobných nedostatků (překlepů), které nemají vliv na obsah a hodnocení práce (lze je nalézt v posuzovaném dokumentu).

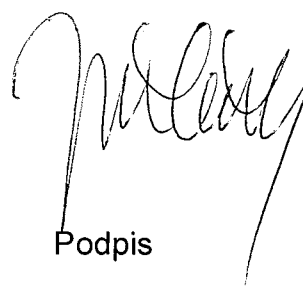
Doplňující dotazy pro diplomanta:

Autorka na stranách 131-133 práce popisuje službu Google Scholar společnosti Google, která nabízí citační služby a přístup k celým dokumentům (pokud jsou veřejně dostupné na internetu). Autorka popisuje tuto službu částečně kriticky a dokládá to odkazy do existující literatury.

Autorka např. uvádí, že v databázi Google Scholar se vyskytují duplicity (což je nepochybné), avšak konkurenční databáze WoS obsahuje mimo jiné zkreslení daná systematickou chybou při výběru zdrojů (zaměřenost WoS na US časopisy je dobře známa a pouze v poslední době je částečně korigována).

Mohla by autorka podat vlastní názor na porovnání kvality a užitečnosti citačních analýz vytvořených pomocí těchto dvou informačních zdrojů (včetně skutečnosti, že databáze Google Scholar má otevřený přístup na rozdíl od WoS) ?

Předloženou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.

Podpis